

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

TREBALL DE SÍNTESI
EL MÓN DEL TEATRE

Activitats que fan referència a l'espectacle de la temporada
2014/2015

L'ART DE LA COMÈDIA
d'Eduardo De Filippo

Activitat 2:

Quan s'ha de fer? (Abans)

PRESENTACIÓ

Àrea: Llengua catalana

L'AUTOR, LA SEVA ÈPOCA

Situeu breument l'autor de *L'art de la comèdia*, Eduardo De Filippo, en la seva època (data de naixement i de mort; períodes històrics en els quals va viure; etapes creatives en la seva trajectòria; altres àmbits artístics que treballava a part de l'escriptura teatral; implicació política; llocs on va viure i on va treballar; evolució de la cultura audiovisual al llarg de la seva trajectòria, i relació que va mantenir-hi).

Quan va escriure l'obra *L'art de la comèdia*? Quin gènere literari va emprar? Quines especificitats ideològiques presenta aquesta obra dins la seva producció dramàtica? Quina relació manté el tema de *L'art de la comèdia* amb el seu moment històric?

Activitat 4:

Quan s'ha de fer? (Abans)

EL TEXT

Àrea: Llengua catalana

Un cop els estudiants coneguin una mica la trajectòria de l'autor de *L'art de la comèdia*, seria interessant llegir alguna escena d'altres obres seves com *Questi fantasma!*, *La gran il·lusió*, *Dissabte, diumenge i dilluns* o *Natale in casa Cupiello*, i explorar similituds i diferències que permetin aprofundir en el discurs de l'autor més enllà dels aparents costumismes.

També seria interessant llegir algun fragment de la peça teatral de Pirandello *Sis personatges en cerca d'autor*, per veure en quina mesura hi està relacionat el text de De Filippo.

Així mateix, seria interessant llegir algun fragment de l'obra *Avui, Romeu i Julieta* de Josep Palau i Fabre, i preguntar-se quins punts en comú pot tenir l'obra amb *L'art de la comèdia*, i veure d'on vénen aquests punts en comú i quines qüestions sobre la realitat plantegen.

Caldria fixar-se en els punts següents:

Quina forma d'expressió s'utilitza als diferents textos? Quines conseqüències estilístiques implica l'ús del costumisme contemporani?

Quins universos socials i quines temàtiques surten als textos? Quines classes socials hi surten retratades? Com és el contacte entre classes diferents i quins aspectes motiven aquests contactes?

Quines implicacions socials o polítiques tenen les interrogacions sobre la frontera entre la realitat objectiva i la seva representació? Quins condicionants històrics poden tenir a veure en les divergències i similituds entre la recepció dels textos a la seva època original i a la nostra?

Activitat 5:

Quan s'ha de fer? (Després)

EL TEXT

Àrea: Llengua catalana

Després d'haver vist la representació de *L'art de la comèdia* i després d'haver localitzat al text la descripció dels diferents personatges de la tropa de comedians que el cap de tropa Campese fa al Prefecte De Caro durant el primer acte, plantegeu-vos les qüestions següents:

Com ho ha fet Eduardo De Filippo per construir els personatges de la comèdia? Com parlen? Quina educació demostren? Quina relació tenen amb allò que diuen i amb allò que no diuen? Hi ha variacions en la seva manera de parlar segons amb quins personatges es relacionen?

En aquest sentit, és molt interessant el moment en què Campese es planteja com ha d'adreçar-se al Prefecte abans de conèixer-lo. Per què s'ho planteja i per què decideix adreçar-s'hi com finalment ho fa?

"Excel·lència"... No, no li hauria de dir Excel·lència: s'ho podria prendre malament. El títol d'Excel·lència ha estat abolit. Li podria dir: "Senyor Prefecte"... No, potser millor "doctor"... és un càrrec que generalitza... I després, siguem sincers, sempre ve de gust sentir-se anomenar "doctor". Però... un que ocupa el seu càrrec, que fins fa poc era tractat d'Excel·lència... renunciar-hi no és fàcil. El tractaré d'Excel·lència. (*Es col·loca en la clàssica posició de qui inicia un discurs important*). "Excel·lència, aquest vespre, 12 de desembre de 1964, és una data memorable per a nosaltres: director, actors, actrius, autors, tots som gent de teatre aquí, sobre aquestes taules glorioses... Davant seu, Excel·lència, nosaltres pobres còmics, ens sentim perduts, aclaparats"... Però jo també, per què hauria de ser tan humil davant d'una autoritat que té la missió d'escoltar el poble i, mentre sigui possible, proveir les seves necessitats...? I jo en sóc part del poble! No, no, no, no, estem en democràcia! Això: "Amic"! Després: En adreçar-me a vostè, senyor Prefecte, he experimentat una sensació de confiança, perquè m'ha vingut al cap allò de què res no passa en va: si no hagués tingut la desgràcia de veure la meva carpa incendiada, mai no hagués gosat presentar-me davant de vostè per dir-li "Doni'm la mà! La seva mà ens podrà ajudar momentàniament, i la meva, en canvi, el podrà fer partícip de certes veritats que mai, des del miserable escenari de la nostra carpa, li haguéssim pogut fer arribar!

Nosaltres ens escarrassem, ens esgargamellem, ens hi deixem la pell per denunciar determinades misèries humanes, però ens adrecem només a les classes populars que s'entusiasmen, sí, aplaudeixen, i tant, però després tornen a casa seva i la crua realitat els porta a oblidar l'exaltació, l'esperança d'un moment, a retrobar-se sols novament, davant dels mateixos problemes que puntualment es van repetint i puntualment van quedant sense solució”.

Quins són els personatges principals i quins els secundaris? D'acord amb què heu separat uns i altres? Heu tingut dificultats a l'hora de fer-ho? Per què? Com els heu diferenciat? Podríeu posar exemples d'altres obres de teatre que conegueu o de pel·lícules en què sigui fàcil o sigui difícil classificar els personatges en “principals” i “secundaris”? Quines implicacions ideològiques creieu que té aquesta diferenciació?

PERSONATGES

Oreste Campese, actor, director de la companyia
Veronesi, guàrdia
Palmira, mestressa d'hostal
S'Excel·lència De Caro, Prefecte
Giacomo Franci, el seu secretari
Quinto Bassetti
Mossèn Salvati

Lucia Petrella
Gerolamo Pica
Un home de muntanya
La seva dona
El sagristà
El comandant dels carrabiners (*Veu interna*)

Activitat 6:

Quan s'ha de fer? (Després)

EL TEXT

Àrea: Ciències socials

L'obra presenta un ampli ventall de personatges, alguns dels quals de manera «real» i d'altres de manera «fictícia», ja que l'autor en cap moment no resol el dubte que planteja sobre la possibilitat que cada persona que desfila pel despatx del Prefecte sigui un actor emmascarat.

Creieu que és possible reconèixer cada tipus de personatge segons la seva manera de parlar o d'actuar? Quins factors determinen aquesta construcció del personatge?

Quins estaments o classes socials queden reflectits a l'obra de De Filippo?

Hi ha diferències de registre en els personatges? Amb quina funció?

Si teniu en compte diferents nivells del llenguatge (semàntica, pragmàtica, proxèmica, estètica), veieu alteracions en els personatges a l'hora de relacionar-se verbalment els conflictes sociològics que se'ls presenten? Es tracta de diferències més o menys significatives que les que poden existir entre els registres de diferent origen social? Per què?

Creieu que els conflictes que De Filippo presenta continuen existint avui dia a la nostra societat? Podríeu explicar alguna història similar situada en l'actualitat?

La versemblança és la capacitat de «semblar real», sense que importi si ho és o no. Com juga l'autor al llarg de l'obra amb la frontera entre versemblança i inversemblança? Per què creieu que ho fa?

A pesar de ser una comèdia, les realitats socials retratades a l'obra són en molts casos d'una gran duresa. Com ho fa l'autor per tractar-les des de la comicitat? Quines implicacions té el fet de tractar-les des de la comèdia? Aquest tractament, simplifica o complexifica els problemes? En quins casos i per què?

Activitat 7:

Quan s'ha de fer? (Indistint)

EL TEXT

Àrea: Llengua catalana

CONVERTIR EL TEXT D'UN PERSONATGE EN MONÒLEG

Escriuiu seguides totes les rèpliques de Campese del fragment següent del primer acte de *L'art de la comèdia* en un monòleg independent, amb les manipulacions que siguin necessàries:

GIACOMO, (*A Campese*) S'Excel·lència està de bon humor i ha decidit rebre'l personalment.

CAMPESE, Molt amable.

GIACOMO, Però no té gaire temps disponible, per això haurà de ser breu.

CAMPESE, Estigui tranquil, no n'abusaré.

DE CARO, Vingui aquí, segui i digui'm de què es tracta. (*Al guàrdia*) Una cadira per al senyor.

El guàrdia col·loca una cadira al costat de l'escriptori, enfront de S'Excel·lència.

CAMPESE, Gràcies, molt amable. (*Seu*).

DE CARO, Vostè està al davant d'una companyia d'actors?

CAMPESE, Una companyia no, som quatre gats, tot el grup està format per vuit persones.

DE CARO, Un conjunt petit.

CAMPESE, Petitíssim, Excel·lència.

DE CARO, Actueu al municipal?

CAMPESE, Sí, Excel·lència, al Cimarosa. El senyor Prefecte, el que hi havia abans de vostè, fou tan generós que ens cedí el teatre per un breu període de representacions. Feia poc de la desgràcia.

DE CARO, Quina desgràcia?

CAMPESE, L'incendi, Excel·lència. La "carpa" meva i del meu gendre: cadires, bancs... tres-centes localitats... decorats, attrezzo... tot destruït en menys de vint minuts.

DE CARO, Què diu... i com va ser?

CAMPESE, Havíem acabat l'espectacle, el públic se n'havia anat, ens estàvem desmaquant... La meva filla va dir: "Papa, no sents pudor de cremat?" No vam tenir temps de res. Les flamarades van començar a la platea... quan fa un xic de vent, amb mig cigarret encès n'hi ha prou... vam arribar a salvar el vestuari, una mica d'attrezzo i la caixa dels postissos: perruques, barbes, bigotis...

DE CARO, I els decorats?

CAMPESE, Tot destruït!

DE CARO, Quina llàstima.

CAMPESE, En vint minuts ens vam veure reduïts a la caritat.

DE CARO, Déus del cel! Estàveu assegurats?

CAMPESE, Sí, però la pòlissa feia set mesos que havia caducat. Pensàvem renovar-la; Fosca, la meva dona, m'ho deia constantment... però afortunadament no ho vam fer.

DE CARO, Com que "afortunadament"?

CAMPESE, Som gent pobra... Qui ens hauria salvat de la sospita? El comandant dels carrabiners, quan va arribar, em va preguntar immediatament: "hi ha una assegurança, no?..." Una gentada de badocs ens mirava amb hostilitat; ja havia corregut la veu que si la pòlissa hagués estat en vigor, qui sap com ens les hauríem d'haver vist amb la justícia. Vam recuperar la simpatia de tothom només quan es va saber que la pòlissa havia caducat.

DE CARO, No conec el teatre municipal, però m'han dit que és molt maco. El Cimarosa, oi?

CAMPESE, El Cimarosa, sí.

DE CARO, Hi va gent?

CAMPESE, Ahir al vespre no vam poder actuar per falta de públic.

DE CARO, La crisi del teatre és espantosa a tot arreu. Quin és el repertori?

CAMPESE, *El mestre de les forges, Les dues orfenetes, Hamlet* –aquesta és obligada–, *El forneret de Venècia, Romeu i Julieta*...

DE CARO, El de sempre...

CAMPESE, Però el meu grup treballa per un públic senzill: jornalers, pagesos, criades, botiguers...Al poble li agrada aquesta mena de repertori. A la carpa sempre ho exhauríem tot. Cent lires la cadira i cinquanta dret. Amb les dobles funcions podíem comptar amb una mitjana d'ingressos que anava de les cinc a les sis mil lires diàries.

DE CARO, Al municipal heu apujat el preu.

CAMPESE, No, Excel·lència, mateix preu. Però el nostre públic té vergonya d'entrar als teatres dels senyors. Els senyors es queden a casa perquè aquest repertori no el volen i els teatres estan buits.

DE CARO, Estimat...

CAMPESE, Campese, Oreste Campese.

DE CARO, Estimat Campese, jo segueixo aquesta polèmica sobre la crisi del teatre... Tots els diaris en parlen... Jo penso que els motius són uns altres. El públic està desorientat, cada cop més, a conseqüència de la ruptura dels marges de la cultura i la subversió dels valors morals que la guerra ens ha portat. El veritable autor teatral ja no existeix. La tesi, el missatge, la denúncia... Què té tot això a veure amb un espectacle teatral?

CAMPESE, L'espectador va al teatre per divertir-se.

DE CARO, Per treure's de sobre les preocupacions de caràcter privat i professional, no per neguitejar-se en un mar de símbols i al·legories, que finalment només t'ofereixen una solució ambigua de la "cosa fosca" que hi ha al centre de l'argument. Es comprèn que la gent no vagi al teatre. Jo el primer. Quan tinc una mitjoreta, m'assec davant del televisor. Ja no hi ha qui escrigui per al teatre, no és així?

CAMPESE, Des d'un cert punt de vista, sí.

DE CARO, No hi està d'acord?

CAMPESE, El meu problema, davant dels del teatre, és molt petit. El discurs seria llarg i no vull fer-li perdre temps.

DE CARO, No, no. El discurs m'interessa. Sap que de jove també vaig actuar?

CAMPESE, Síii...?

DE CARO, Tenia una gran disposició per a l'art, però després... el meu avi magistrat, el meu pare Prefecte... teatre adéu-siau. Vol prendre un cafè amb llet?

CAMPESE, Molt amable... gràcies, no.

DE CARO, Un cafè?

CAMPESE, Un cafè, amb molt de gust.

DE CARO, (*Al guàrdia*) Escolta, tu...

GUÀRDIA, Maní.

DE CARO, Un cafè per al senyor (*El guàrdia surt*) Espera. (*A Campese*) Vol potser algun brioix?

CAMPESE, Llavors serà millor un cafè amb llet.

DE CARO, (*Al guàrdia*) Porta un cafè amb llet amb brioixos.

Activitat 8:

Quan s'ha de fer? (Indistint)

EL TEXT

Àrea: Llengua catalana

A partir de les rèpliques següents del personatge del capellà:

MOSSÈN SALVATI, (*Entrant*) Salut i amor. [...] Primer la salut i després l'amor. Quan hi ha salut, estimat Prefecte... qui és el Prefecte? (*Es queda mirant-los tots dos a l'espera de l'aclariment*)

DE CARO, Jo, jo. El Prefecte sóc jo.

MOSSÈN SALVATI, Molt bé, i molt de gust.

DE CARO, El gust és meu.

Encaixada de mans.

MOSSÈN SALVATI, (*Indicant Giacomo*) I ell qui és?

DE CARO, És el meu secretari.

GIACOMO, (*Presentant-se*) Giacomo Franci.

MOSSÈN SALVATI, Doncs també molt de gust.

DE CARO, Segui mossèn.

Seuen.

MOSSÈN SALVATI, Avui fa fred, però no menys que ahir.

GIACOMO, Aquesta passada nit ens glaçàvem.

DE CARO, Hem encès el foc.

MOSSÈN SALVATI, Jo em trec el fred amb les castanyes. En compro una certa quantitat, me les poso a la butxaca, i em procuro l'escalfor necessària per anar fent una mitja jornada. Hi ha una castanyera a tocar de l'església que me les dóna acabades de sortir del foc i que encara cremen. De tant en tant me'n menjo alguna; les altres fan d'escalfapanxes. Fa deu minuts que he comprat aquestes. (*Agafa de la butxaca un grapat de castanyes i els les ensenya*) Sense compliments... estan torrades al punt just. (*Se les passa d'una mà a l'altra per suportar millor l'escalfor.*)

DE CARO, Gràcies. (*N'agafa una, però la deixa caure de sobte sobre la taula i es bufa els dits.*)

MOSSÈN SALVATI, (*Que s'ho esperava, riu francament però sense malícia*) Ai, ai! Us heu cremat... a mi ja no em fan res. Els meus dits tenen durícies. (*A Giacomo*) I vostè, no vol una castanya?

GIACOMO, (*Estén el mocador sobre la taula*) Aquí, posi-me-la aquí.

MOSSÈN SALVATI, Llest... ha, ha! El secretari ha estat llest. (*Deixa al mocador les castanyes que té a la mà.*)

GIACOMO, No, no, no... amb una en tinc prou.

MOSSÈN SALVATI, No faci compliments, en tinc la butxaca plena. (*Ajunta les quatre puntes del mocador i dóna el farcellet a Giacomo*) Les castanyes, però vagi a menjar-se-les fora, perquè he de parlar amb el Prefecte d'un fet molt delicat.

DE CARO, Però ell és el meu secretari de gabinet.

MOSSÈN SALVATI, Jo no tinc ni gabinet ni secretari: tot m'ho faig sol. Si després que hàgim parlat li voleu explicar al vostre secretari el que hem dit, vós maneua. (*S'aixeca i arrossega la seva cadira al balcó*) Us molesta si sec al costat del balcó?... (*Quan ha arribat al balcó i abans que li hagin donat permís s'hi ha assegut gairebé d'esquena a l'escriptori, de manera que pot veure el carrer a través dels vidres*) Des d'aquí podem parlar igualment; mentrestant puc donar un cop d'ull a l'entrada de l'església. (*Posa la mà a la butxaca, agafa una castanya i se la comença a menjar*).

GIACOMO, Me'n vaig, Excel·lència?

DE CARO, Sí, però no s'allunyi.

GIACOMO, Estigui tranquil. (*Després dirigint-se a mossèn Salvati*) Amb el seu permís.

MOSSÈN SALVATI, Vagi, vagi en nom de Déu. (*Giacomo surt. Mossèn Salvati mossega la castanya mentre dóna un cop de peu a la pell de la castanya que ha llençat a terra i la fa desaparèixer rere un moble*) Senyor Prefecte, ajudem-nos, unim les nostres forces; vós em feu saber quina ha de ser la línia del comportament i jo us daré consell: però provem de sortir d'aquest cercle viciós. Trobem un mitjà qualsevol que porti Rosetta Carbone a desistir del seu propòsit, si no volem que un escàndol de les més grans proporcions comprometi el bon nom de la ciutat, del món catòlic, de les autoritats responsables, escampant-se d'una punta a l'altra d'Itàlia. Un bon femer per als diaris d'esquerres! (*Menja una altra castanya i repeteix divertit el mateix joc amb la pell*).

DE CARO, Qui és aquesta Rosetta Carbone?

MOSSÈN SALVATI, (*Colpit per alguna cosa que ha vist a través dels vidres mentre mira cap a l'església, s'aixeca exclamant*) És ella! Perdoneu, Excel·lència! (*Obre*

precipitadament el balcó) Dimoni de mossa! Però Nicola què fa? Per què no prova d'aturar-la? (*De Caro s'acosta al balcó per mirar què està passant*). No no... m'he equivocat. Lloat sigui el Senyor, no és ella. (*Tanca el balcó i torna a seure.*)

Fixeu-vos en la manera com parla el personatge i assageu-ne una explicació.

Es correspon amb la seva posició social? Us sembla versemblant? Us sembla efectiu? Quins objectius té en utilitzar aquesta mena de llenguatge? Quines conseqüències té o pot tenir el seu ús de la llengua?

QUI LA FARÀ? L'EQUIP ARTÍSTIC

Activitat 9:

Quan s'ha de fer? (Després)

QUI LA FARÀ?

ÀREA: Llengua catalana

FER UN CÀSTING

Un cop vist *L'art de la comèdia* i analitzats els personatges, feu-ne un repartiment (càsting). Cal que tingueu en compte no tant l'aspecte físic sinó els trets psicològics dels personatges, i la percepció que teniu de les persones que proposeu.

Feu-ho entre:

Els alumnes de la vostra classe.

Entre tot el personal de l'escola (inclosos els professors, directors, personal d'oficina, consergeria...).

Entre qualsevol col·lectiu públic (polítics, esportistes, cantants, actors...).

Argumenteu per què heu fet aquesta tria.

Activitat 11:

Quan s'ha de fer? (Abans)

L'ESCENÒGRAF

ÀREA: Tecnologia

DISSENY D'ESCENOGRAFIA

(Aquí no ens posem en com s'ha de fer, és més una qüestió de concepte d'espai i s'haurien de fer propostes raonades.)

Després de llegir *L'art de la comèdia*, analitzeu l'espai on transcorre l'acció.

És interior o exterior? Quins materials té o podria tenir? Quins colors es diu que té i quins creieu que podria tenir d'acord amb els materials i els objectes que hi apareixen?

Què explica l'espai de l'obra sobre el text a nivell històric i conceptual? L'espai té algun paper en el desenvolupament de l'obra?

Fixeu-vos si hi ha elements escenogràfics imprescindibles per al desenvolupament de l'obra i d'altres que podrien ser innecessaris. Podríeu substituir els elements imprescindibles per altres elements que complissin les mateixes funcions?

Feu una proposta d'espai que pugui servir per reforçar aspectes simbòlics del text. Tingueu en compte aquells elements que heu considerat imprescindibles a l'hora de fer aquest disseny d'escenografia.

Feu la proposta com si el públic estigués assegut a un sol costat. Quan tingueu la proposta feta, adapteu-la a una distribució amb el públic a dues bandes, tenint en compte que heu d'assegurar que tots els espectadors vegin bé l'espai.

Activitat 12:

Quan s'ha de fer? (Abans)

L'ESCENÒGRAF

ÀREA: Educació visual i plàstica

PROJECTE D'ESCENOGRAFIA

Feu un projecte d'escenografia seguint les indicacions que l'autor ofereix en començar el pròleg i en començar el primer acte. Podeu triar un dels dos espais, o bé fer una proposta que permeti combinar-los.

PRÒLEG:

Fa fred. Enmig del pati de la prefectura, immers encara en les tendres boires d'una alba hivernal, gairebé s'endevina a contraclaror la silueta d'un home d'edat avançada que camina endavant i endarrere, picant de peus i ben recargolat per mirar d'evitar el fred. De tant en tant s'atura i observa amb ànsia els pisos superiors del palau, amb l'esperança que algú els descobreixi i posi fi a aquesta llarga espera. No s'endevina ningú, ni un sol cap rere els finestrons, no hi ha ni una ànima.

L'únic senyal de vida prové de la porteria, a l'esquerra: les traces d'un foc que vol i dol per mantenir-se encès, un guspireig lent, mesquí, anèmic. Aquesta dansa del foc que s'encén i s'apaga es repeteix diverses vegades al llarg de l'escena, fins que s'acaba extingint definitivament, poc abans de l'entrada a escena del guàrdia.

ACTE PRIMER:

Som al palau de la prefectura d'una capital de províncies qualsevol. La peça que veiem és un dels vells salons de recepció de l'antic habitatge. Sumptuosos mobles desaparellats i en un pèssim estat de conservació configuren la decoració. Una taula amb butaca i cadires Lluís XIV creen l'angle on el doctor De Caro haurà de passar les seves hores laborals.

Sobre la taula hi ha objectes d'escriptori, un telèfon i molts expedients apilats.

Activitat 13:

Quan s'ha de fer? (Abans)

L'IL·LUMINADOR

ÀREA: Tecnologia

DISSENY D'IL·LUMINACIÓ

L'acotació inicial del pròleg *L'art de la comèdia* té indicacions de llum, però a la descripció de l'espai físic dels dos grans actes no n'hi ha, tot i que es poden endevinar diferents elements que poden ser considerats "punts de llum", i que per tant poden ser importants a l'hora de plantejar el disseny de llums de l'espectacle.

Hi ha llum natural? Hi ha llum artificial? Quins tipus de llum hi pot haver?

No es tracta de dir com es fa sinó de quin és l'efecte que volem aconseguir:

Quin tipus d'il·luminació proposaríeu per crear un espai realista segons les indicacions d'Eduardo De Filippo?

Si volguéssiu fer una il·luminació no realista de l'obra, quina il·luminació proposaríeu?

El pròleg i els dos actes tenen el mateix tipus de llum? Quins canvis de llum proposaríeu al llarg dels actes?

Hauríeu de tenir en compte:

Si voleu substituir algun element de l'escenografia per un efecte d'il·luminació (ombres, finestres, reixes...)?

Cal ressaltar algun element de l'escenografia o algun personatge?

Caldrà una llum càlida o freda?

Què volem que expliqui la il·luminació de cada escena?

Activitat 15:

Quan s'ha de fer? (Abans)

EL FIGURINISTA

Àrea: Educació visual i plàstica

DISSENY DE VESTUARI

(El treball d'aquesta activitat és més de concepte de vestuari que no de plàstica.)

A partir de *L'art de la comèdia*, feu un debat sobre la posada en escena que voleu fer: què voleu explicar del que diu el text, quins trets voleu destacar-ne, etc.

Repartiu-vos els personatges i expliqueu com seria el seu vestuari. Penseu si voleu que sigui un vestuari realista o conceptual.

Penseu que potser cal tenir en compte tota una sèrie de factors, que potser es diuen al text o potser haureu de decidir vosaltres:

L'època i el lloc

L'edat del personatge

L'època de l'any en què passa l'acció (estiu, hivern...)

El perfil psicològic del personatge

El llenguatge estètic de la posada en escena

El conjunt de tot el vestuari

Decidiu també quin tipus de roba aniria bé: més o menys gruixuda, llana, cotó, etc. El color també explica molt d'un personatge.

Tingueu en compte qüestions pràctiques com pot ser la mobilitat del personatge. No serà el mateix el vestuari d'un personatge que ha de moure's que el d'un altre que és més estàtic.

Quins complements hi posaríeu (guants, complements al cap, barret, bossa, etc.)?

Si us hi atreviu, feu-ne el dibuix.

Activitat 17:

Quan s'ha de fer? (Després)

EL FIGURINISTA

ÀREA: Educació visual i plàstica

ANÀLISI D'UN VESTUARI

Us proporcionaran els figurins dels personatges de *L'art de la comèdia*:

Cal que feu una anàlisi de cadascun d'ells.

Ens fixarem en:

El color

La textura

La forma

S'ha tingut en compte l'època en fer aquest disseny?

Què ens explica dels personatges el vestuari utilitzat?

Són realistes? Són versemblants?

Raona'n el perquè.

Activitat 21:

Quan s'ha de fer? (Abans)

DRAMATÚRGIA

Àrea: Llengua catalana

ANALITZAR L'ESTRUCTURA D'UN TEXT DRAMÀTIC

L'art de la comèdia planteja un esquema en tres parts que, tanmateix, no respecta estrictament l'estructura tradicional d'introducció, nus i desenllaç, sinó que està més aviat lligada a l'estructura temàtica de l'obra.

Per entendre com funciona, us cal:

Identificar quins personatges són els protagonistes de cada acte, i veure si són diferents a cada acte, o si el protagonisme varia al llarg de cada acte. Fer una llista dels fets més importants que passen en cadascun d'aquests blocs, i de les coses més importants que s'hi diuen.

Intenteu resumir en una o dues frases els fets de cadascun dels blocs, i les informacions de cadascun dels blocs.

Un cop fet això, comenteu fins a quin punt l'obra respon a l'esquema d'introducció, nus i desenllaç

L'ESPAI ESCÈNIC

Activitat 22:

Quan s'ha de fer? (Després)

L'ESCENOGRAFIA

ÀREA: Educació visual i plàstica

ANÀLISI D'UNA ESCENOGRAFIA (MAQUETA)

L'escenografia de *L'art de la comèdia* que heu vist al TNC, creieu que és realista o bé conceptual?

Per què?

Quina informació ens dóna de l'obra?

Si és una escenografia conceptual, feu-ne una proposta realista. O a la inversa.

Tota l'escenografia és a l'espai de l'escenari o bé trenca la quarta paret?

Activitat 26:

Quan s'ha de fer? (Abans)

L'ACTUACIÓ

ÀREA: Llengua catalana

DIFERENTS MANERES D'INTERPRETAR UN MATEIX TEXT

Llegiu l'escena reproduïda a l'activitat 8 amb el diàleg entre Campese i De Caro.

Analitzeu-la frase per frase i busqueu-ne la intencionalitat.

Busqueu altres maneres de dir-les amb intencions diferents.

Proveu cadascuna d'elles amb la intenció predeterminada, proveu-les totes i trieu l'opció que cregueu més adequada.

Per això us caldrà:

Haver entès la situació que viuen els personatges.

Comprendre com viuen la situació.

Activitat 28:

Quan s'ha de fer? (Abans i després)

EL TEXT

Àrea: Ciències socials

El rerefons de *L'art de la comèdia* és un tràgic accident ferroviari que està concentrant els esforços de les forces civils, a causa de la seva gravetat. La seva presència es recorda als espectadors al llarg de l'obra, però en canvi aquest conflicte visiblement traumàtic només serveix de rerefons per al joc de disfresses que du a terme Campese amb el Prefecte De Caro.

Com podríem llegir simbòlicament el conflicte entre veritat i ficció que planteja *L'art de la comèdia* a la llum de la realitat històrica que mostra de rerefons?

Si traspassem el conflicte anecdòtic de l'obra a un pla més general, quina lectura sembla fer De Filippo dels conflictes polítics en relació al teatre? La urgència de la realitat, fa que el teatre sigui innecessari?

En els darrers temps, s'ha fet servir sovint la metàfora dels llits com a prioritats urgents a cobrir per part de l'Estat, davant d'altres inversions menys urgents com podria ser la cultura. Què aporta *L'art de la comèdia* a aquest debat?

En què consisteix la «crisi» de què tant s'ha parlat als mitjans de comunicació durant els darrers temps? Quins signes heu detectat per vosaltres mateixos que us permetin explicar en què consisteix? Quins signes heu descobert gràcies als discursos mediàtics?

Quina importància té l'elaboració d'aquests discursos públics en la sensació de «crisi» i en la detecció de les seves causes? Podríem parlar de «realitat» i «versemblança» en relació a la crisi, o és una discussió sense sentit? Què ens aporta aquesta discussió?

Actualment hi ha discrepàncies en la valoració d'aquesta crisi, o existeix un consens social a l'hora d'explicar-los? Per què creieu que és així?

Activitat 29:

Quan s'ha de fer? (Abans)

EL PERSONATGE

ÀREA: Llengua catalana

ESTUDI OBJECTIU DELS PERSONATGES

Analitzeu la manera de ser i el caràcter dels diferents personatges de *L'art de la comèdia*.

Relacioneu aquestes maneres de ser amb la seva època i amb la nostra.

Activitat 30:

Quan s'ha de fer? (Després)

EL PERSONATGE

ÀREA: Llengua catalana

INVESTIGACIÓ DEL PERSONATGE

Feu un seguiment dels personatges de *L'art de la comèdia*:

Què representen?

Com actuen?

Quina visió tenen del món?

Com parlen?

Activitat 32:

Quan s'ha de fer? (Després)

ELS SISTEMES INTERPRETATIUS

Àrea: Llengua catalana

EXPLICAR TÈCNIQUES D'INTERPRETACIÓ

Busqueu informació al «Dossier informatiu» sobre tècniques d'interpretació que poden emprar actors i actrius.

De quina manera creieu que diferents tècniques d'interpretació modificarien la manera de presentar els personatges de *L'art de la comèdia*? Això afecta a tots els personatges per igual?

Segons la tècnica d'interpretació, canviaria el significat de l'obra? Per què?

Activitat 50:

Quan s'ha de fer? (Al teatre)

LA LLUM

ÀREA: Tecnologia

IL·LUMINACIÓ D'UNA ESCENA

En la visita al teatre, un tècnic us explicarà quina és la funció dels diferents focus i com utilitzar-los.

Activitat 51:

Quan s'ha de fer? (Després)

LA LLUM

ÀREA: Tecnologia i Educació plàstica i visual

ANÀLISI DE LA IL·LUMINACIÓ

Un cop vista la representació de *L'art de la comèdia*, analitzeu el(s) tipus d'il·luminació, tenint en compte:

Creieu que la il·luminació estava en consonància amb l'escenografia i el vestuari?

Hi ha hagut algun efecte que s'ha fet per suplir alguna part de l'escenografia (finestra, reixa, porta)?

Creieu que els ambients que ha creat en cadascuna de les escenes són els adequats?

És una il·luminació apropiada a la realitat?

És una il·luminació conceptual, que reflecteix l'estat d'ànim dels personatges?

Activitat 52:

Quan s'ha de fer? (Després)

L'ATTREZZO

ÀREA: Tecnologia i Educació plàstica i visual

ANÀLISI DE L'ATTREZZO

Quins elements d'attrezzo us sembla que juguen un paper important a *L'art de la comèdia*? Feu-ne una llista.

Activitat 61:

Quan s'ha de fer? (Indistint)

LA RECEPCIÓ

ÀREA: Lengua castellana (o catalana o anglesa)

REALIZAR UN ANUNCIO RADIOFÓNICO

A partir de la obra *L'art de la comèdia* redactad el texto de una cuña publicitaria para ser emitida por radio. Si os da tiempo, acompañadlo con una música adecuada. La duración debe ser de unos 30 o 40 segundos.

Grabadlo en un formato que permita presentarlo al profesor o profesora.